

زمان آزمون : ۱۵ دقیقه

شماره پشتیبانی تلگرام : ۰۹۰۳-۴۲۶-۱۹۹۶

آکادمی دکتر اکبری Akbari.ir

نوع آزمون : تشریحی

پایه : یازدهم انسانی

درس : فلسفه

فصل : سوم

۱) رابطه‌ی عقل با اخلاق از نظر افلاطون و ارسطو و فیلسوفان مسلمان را با دوستان خود به بحث بگذارید و نتیجه را در کلاس گزارش نمایید.

۲) ۱) هر کدام از گزاره‌های زیر، به کدام فیلسوف ارتباط دارد؟
- معیار فعل اخلاقی، جستجوی سعادت و نیک‌بختی انسان است.
- معیار فعل اخلاقی، در رعایت حداعتدال است.
- معیار فعل اخلاقی، در اطاعت از وجدان است.
- معیار فعل اخلاقی، برای حفظ مصالح و منافع افراد در جامعه است.
- معیار فعل اخلاقی، از جنس کمال و زیبایی بودن و رسانده‌ی انسان به کمال است.
۲) کدام معیار را شما می‌پسندید؟ چرا؟

۳) در این‌جا دو واقعه از وقایعی که معمولاً پیرامون ما می‌گذرد، آمده است. پس از مطالعه این دو ماجرا، رفتار علی و رحمان را تحلیل کنید و توضیح دهید که اولاً هر یک از تصمیمات آن‌ها با چه انگیزه‌ی اخلاقی (مثبت یا منفی) صورت گرفته و ثانیاً این انگیزه به کدام‌یک از دیدگاه‌های طرح شده در این درس نزدیک است؟
صحنه‌ی اول

مادر بزرگ احمد یک روز به پست‌خانه می‌رود. در راه، پای او در شکاف پیاده‌رو گیر می‌کند و او زمین می‌خورد. علی، که سوار بر دوچرخه است و برای شرکت در یک مسابقه از آن‌جا می‌گذرد. می‌بیند که چه اتفاقی رخ داده است. او دیرش شده و بنابراین تصمیم می‌گیرد با سرعت به راه خود ادامه دهد اما این فکر به سرعت جای خود را به نگرانی درباره‌ی وضعیت مادر بزرگ احمد می‌دهد. بنابراین علی می‌ایستد، مادر بزرگ را از زمین بلند می‌کند و پیش از آن‌که به راه خود برود، اطمینان حاصل می‌کند که او صدمه‌ای ندیده است.

صحنه‌ی دوم
مادر بزرگ احمد یک روز به پست‌خانه می‌رود. در راه، پای او در شکاف پیاده‌رو گیر می‌کند و او زمین می‌خورد. رحمان، که سوار بر دوچرخه است و برای شرکت در یک مسابقه از آن‌جا می‌گذرد، می‌بیند که چه اتفاقی رخ داده است. او چون دیرش شده فرصت زیادی برای رسیدن به مسابقه ندارد تمایل ندارد بایستد. البته دلیل مهم‌تر این است که رحمان از احمد خوشش نمی‌آید و بنابراین خوشحال است که مادر بزرگ او زمین خورده است. رحمان می‌خواهد محل حادثه را ترک کند اما متوجه می‌شود که کمی دورتر کسی ایستاده است که بسیار شبیه عمویش است. او می‌ترسد که عمویش زمین خوردن مادر بزرگ را دیده باشد و در عین حال ببیند که او بدون کمک به مادر بزرگ به دوچرخه‌سواری ادامه می‌دهد. به همین دلیل، رحمان می‌ایستد و به مادر بزرگ کمک می‌کند و پیش از آن‌که به دوچرخه‌سواری خود ادامه دهد، اطمینان حاصل می‌کند که او صدمه‌ای ندیده است.

۴) آیا می‌توانید نمونه‌هایی ذکر کنید که در آن‌ها، تمایلی مادی مانع کسب فضیلت شده باشد؟

۵) اگر انسان‌ها به عدل و احسان و مانند آن‌ها علاقه‌مند هستند و عقل آن‌ها این صفات را، قطع نظر از ضرورت اجتماعی‌شان، کمال می‌داند، چرا برخی افراد به دنبال این فضائل نیستند و بالعکس به سوی رذائل اخلاقی می‌روند؟ نظر شما در این باره چیست؟ چگونه می‌توان به آن پاسخ داد؟

۶ دیدگاه بالا را با دیدگاه داروینیست‌ها و ماتریالیست‌ها و دکارت در انسان‌شناسی تطبیق دهید و توضیح دهید که این دیدگاه با کدامیک از آن‌ها سازگار و با کدامیک ناسازگار است.

- ۷ با توجه به داستان (داود و سامان در درس ۱۱) به سوال‌های زیر پاسخ دهید.
- ۱) چرا با این‌که کسی متوجه دزدی سامان نشده، داود سامان را سرزنش می‌کند؟
 - ۲) آیا واقعاً سامان کار خود را خوب تلقی می‌کند؟
 - ۳) آیا در میان جملات داود و سامان قاعده‌ی نادرست اخلاقی هم مشاهده می‌کنید؟
 - ۴) چرا داود تلاش می‌کند پایبند قواعد اخلاقی باشد و از آن‌ها سرپیچی نکند؟
 - ۵) آیا انتقاد سامان از رفتار داود درست است؟ چرا؟

۸ دیدگاه‌های مختلف را درباره‌ی حقیقت و چیستی انسان آموخته‌اید، نکته‌ی اصلی هر دیدگاه را بیان کنید.

- نظر ارسطو:
- نظر ابن‌سینا:
- نظر دکارت:
- نظر صدرائیان:
- نظر داروینیست‌ها:
- نظر ماتریالیست‌ها:
- نظر سهروردی:

۹ متن زیر را که ترجمه‌ای آزاد و خلاصه شده از یک شعر بلند ابن‌سینا است، بخوانید سپس درباره‌ی سؤال‌های مطرح شده، تأمل کنید.

- کبوتری گران‌مایه / از جایگاهی بلند و رفیع / بر تو فرود آمد / و بی‌پرده روی نمود / گر چه این پیوند که به سختی به دست آمد / موهبتی بزرگ بود / اما برای او که از جایی برتر آمده بود / فراق و هجرانی آزاردهنده در پی داشت / ابتدا از فضای تیره‌ی اطراف بدش می‌آمد / اما اکنون چنان به این‌جا عادت کرده / که انگار آن گذشته‌ی برتر اصلاً نبوده است / گاهش خاطره‌های قدیم زنده می‌شود / و سیل اشکش روان می‌گردد / فریاد اشتیاق می‌کشد / و ناله‌های زار سر می‌دهد / اما چه کند که طناب‌های دامی محکم / او را از پرواز در فضای بی‌کرانه بازداشته / و میله‌های قفسی سنگین / از عروج او مانع شده است / او در انتظار است که هنگام پرواز نزدیک شود / و به فضای بی‌کران بال گشاید / نمی‌دانم علت این هبوط چه بود؟ / و عروج دوباره چگونه و کی رخ خواهد داد؟
- ۱) کبوتر نماد و نشانه چیست؟ دلیل تشبیه آن حقیقت به کبوتر چیست؟
 - ۲) چرا کبوتر در ابتدا از این فرود و هبوط ناراحت است؟
 - ۳) به نظر شما چرا این هبوط رخ داده است؟

۱۰ نظرات برخی فلاسفه درباره‌ی انسان را آموخته‌ایم. نظرات این فیلسوفان را با نظرات ذکر شده درباره‌ی معرفت‌شناسی تطبیق دهید و ببینید این نظرات با کدام نظر در معرفت‌شناسی قرابت بیش‌تری دارد.

فیلسوفان	تطبیق
افلاطون و ارسطو	
دکارت	
کانت	
ماتریالیست‌ها و داروینیست‌ها	

۱

۲

۳

۴

۵

۶

۷

۸

۹

۱۰

